

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 8/26

2026 m. sausio 27 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-271/23 | Komisija / Vengrija (Kanapių perklasifikavimas)

Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas: balsuodama prieš Tarybos bendrąją poziciją dėl kanapių perklasifikavimo Vengrija pažeidė Sąjungos teisę

Vengrija, kuri negali remtis šios bendrosios pozicijos neteisėtumu, pažeidė išimtinę Sąjungos išorės kompetenciją šioje srityje ir lojalaus bendradarbiavimo principą

2020 m. lapkričio mėn. Europos Sąjungos Taryba priėmė sprendimą¹ dėl bendros pozicijos, kurios valstybės narės turi laikytis Europos Sąjungos vardu artėjančioje Jungtinių tautų Narkotinių medžiagų komisijos sesijoje². Šia bendrąja pozicija, laikantis Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomendacijos, be kita ko, buvo siekta pakeisti kanapių ir susijusių medžiagų klasifikaciją Jungtinių Tautų konvencijose dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų. Balsuojant dėl šių rekomendacijų, Vengrijos atstovas ne tik balsavo pažeisdamas Tarybos priimtą bendrąją poziciją, bet ir padarė pareiškimą, prieštaraujantį šiai bendrai pozicijai.

Reaguodama į situaciją Europos Komisija pareiškė Vengrijai ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo. Komisijos nuomone, Vengrija pažeidė išimtinę Sąjungos išorės kompetenciją, Tarybos sprendimą dėl bendrosios pozicijos ir lojalaus bendradarbiavimo principą. Kaip gynybos argumentą Vengrija pirmiausia nurodė, kad šis Tarybos sprendimas yra neteisėtas.

Savo sprendime Teisingumo Teismas pritarė Komisijai ir nusprendė, kad Vengrija pažeidė įsipareigojimus pagal Sąjungos teisę.

Teismas konstatavo, kad Tarybos pamatiniame sprendime³ dėl narkotikų prekybos sąvoka „narkotikai“ apibrėžta remiantis minėtomis Jungtinių Tautų konvencijomis⁴. **Sprendimai, kuriais keičiama šiose konvencijose nurodytų medžiagų klasifikacija**, gali turėti įtakos tame pamatiniame sprendime numatytų bausmių taikymui, todėl jie gali tiesiogiai veikti Sąjungos teisę ir ją keisti. Pozicijos, kurios valstybės narės Sąjungos vardu turi laikytis dėl tokių sprendimų, priėmimas **priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai⁵, o ją Vengrija šiuo atveju pažeidė veikdama nurodytu būdu**. Ši valstybė narė taip pat pažeidė Tarybos sprendimą dėl bendrosios pozicijos, kuris buvo priimtas įgyvendinant šią išimtinę kompetenciją.

Pagal lojalaus bendradarbiavimo principą⁶ valstybės narės turi padėti Sąjungai atlikti jos uždavinius ir nesiimti jokių priemonių, kurios gali trukdyti siekti bendrų tikslų. Šiuo atveju **balsuodama tarptautinėje institucijoje prieš Tarybos bendrąją poziciją Vengrija pažeidė šį principą, taip pat vieningo atstovavimo Sąjungai ir jos valstybėms narėms tarptautiniu lygiu principą**. Atsiribodama nuo Taryboje parengtos bendros strategijos, ji silpnina Sąjungos derybinę galią kitų konvencijos šalių atžvilgiu.

Galiausiai Teismas pažymėjo, kad **byloje dėl įsipareigojimų neįvykdymo valstybė narė negali sėkmingai remtis Sąjungos institucijos, įstaigos ar organo bet kokio pobūdžio akto neteisėtumu**. Priešingu atveju tai leistų valstybei narei „pačiai vykdyti teisingumą“, visų pirma pažeidžiant Sąjungos teisę ir laukiant, kol Komisija imsis veiksmų prieš ją byloje dėl įsipareigojimų neįvykdymo, tačiau tai prieštarautų teisinės valstybės principui ir valstybių narių prisiimtoms solidarumo pareigoms, kurios yra Sąjungos teisinės sistemos pagrindas. Kitaip yra tik tuomet, kai atitinkama valstybė narė ginčija aktą, kuriame yra labai didelių ir akivaizdžių trūkumų, dėl kurių jis gali būti laikomas neegzistuojančiu.

PRIMINIMAS: Ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo valstybei narei, kuri neįvykdė iš Sąjungos teisės kylančių įsipareigojimų, gali pareikšti Komisija arba kita valstybė narė. Teisingumo Teismui konstatavus, kad įsipareigojimai neįvykdyti, atitinkama valstybė narė privalo nedelsdama įvykdyti jo sprendimą.

Jeigu Komisija mano, kad valstybė narė neįvykdė to sprendimo, ji gali pareikšti naują ieškinį dėl piniginių sankcijų taikymo. Tačiau, jei Komisijai nepranešama apie direktyvą į nacionalinę teisę perkeliančias nuostatas, jos siūlymu Teisingumo Teismas gali paskirti piniginę sankciją jau pirmajame savo sprendime dėl įsipareigojimų neįvykdymo.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas ir jo santrauka](#), jeigu rengiama, nuo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Stefaan van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170.

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Likite su mumis!

¹ 2020 m. lapkričio 23 d. [Tarybos sprendimas \(ES\) 2021/3](#) dėl pozicijos, kurios turi būti laikomasi Europos Sąjungos vardu atnaujintoje šešiasdešimt trečiojoje Narkotinių medžiagų komisijos sesijoje, dėl kanapių ir su jomis susijusių medžiagų įtraukimo į sąrašus pagal 1961 m. Bendrąją narkotinių medžiagų konvenciją su pakeitimais, padarytais 1972 m. protokolu, ir 1971 m. Psichotropinių medžiagų konvenciją..

² Narkotinių medžiagų komisija yra viena iš Jungtinių Tautų ekonominės ir socialinės tarybos (Ecosoc) funkcinų komisijų.

³ 2004 m. spalio 25 d. [Tarybos pamatinis sprendimas 2004/757/TVR](#), nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje.

⁴ 1961 m. Bendroji narkotinių medžiagų konvencija su pakeitimais, padarytais 1972 m. protokolu, kuriuo iš dalies keičiama 1961 m. Bendroji narkotinių medžiagų konvencija, sudaryta 1961 m. kovo 30 d. Niujorke (Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys, 520 t., Nr. 7 515

⁵ [SESV 3 straipsnio 2 dalis](#)..

⁶ Lojalaus bendradarbiavimo principas įtvirtintas [ESS 4 straipsnio 3 dalyje](#).